

ІНСУЛЬТ - НЕ ЗАВЖДИ КРОВОВИЛИВ: ЯКІ Є РІЗНОВИДИ НЕБЕЗПЕЧНОГО ЗАХВОРЮВАННЯ

Інсульт - це гостре порушення мозкового кровообігу, внаслідок якого виникає пошкодження тканини головного мозку. Найчастіше він є ускладненням гіпертонічної хвороби й розвивається на тлі різкого підвищення артеріального тиску.

В Україні люди недостатньо обізнані із симптоматикою інсульту, його профілактикою. Також існує стереотип, що інсульт - це завжди крововилив. Центр громадського здоров'я пояснює, чому це не так.

Розрізняють ішемічний та геморагічний інсульти.

Ішемічний виникає в результаті закупорювання кровоносної судини, що постачає кров до мозку. Перешкода кровотоку в кровоносній судині може спричинити утворення тромбу, це називається церебральним тромбозом. Основною причиною церебральних тромбозів є жирові відкладення в судинах й артеріях (атеросклероз).

Кровоносні судини також можуть бути заблоковані тромбом, який утворився в іншій частині тіла, зазвичай у серці або великих артеріях верхньої частини грудної клітки та шиї. Іноді частина тромбу відривається, потрапляє в кров і подорожує кровоносними судинами мозку, поки не досягне судин, які занадто малі, щоб пропустити його. Це називається церебральною емболією. Основною причиною такого типу тромбу є нерегулярне серцебиття, відоме як фібриляція передсердь (ФП).

Ішемічні інсульти спричиняють близько 85% всіх випадків хвороби.

Геморагічний інсульт настає тоді, коли ослаблена кровоносна судина розривається, і кров виливається в мозок. Кров накопичується і створює тиск на навколишні тканини мозку. Ці кровотечі можуть бути спричинені аневризмою або артеріовенозною мальформацією (АВМ).

Аневризма

Аневризма - це роздування ослабленої ділянки кровоносної судини. Якщо аневрizmu не лікувати, вона продовжує слабшати, поки не розірветься та не почне кровоточити в мозок.

Артеріовенозна мальформація (АВМ)

АВМ — це скупчення аномально сформованих кровоносних судин. Будь-яка з цих судин може розірватися, що також спричинить крововилив у мозок.

Транзиторна ішемічна атака (ТІА, або мініінсульт)

ТІА викликається тимчасовим порушенням кровопостачання ділянки мозку. Це може викликати симптоми, подібні до інсульту, але, на відміну від інсульту, ці симптоми швидко минають і зазвичай повністю зникають протягом 24 годин.

На ранніх стадіях ТІА неможливо визначити, це інсульт чи ні, тому важливо викликати екстрену допомогу. Люди, які перенесли ТІА, мають в подальшому ризик їхніх повторів або інсульту. Важливо, щоб такі особи звернулись до лікаря для виявлення причини та призначення лікування.

Під час інсульту руйнуються клітини головного мозку, викликаючи характерні симптоми інсульту – залежно від того, яка ділянка була пошкоджена.

Оскільки головний мозок контролює усі наші функції, ураження будь-якої його частини може мати важкі наслідки для здоров'я і життєдіяльності: порушення рухів, чутливості, мови, ковтання, орієнтації, координації, сприйняття оточення, настрою, психічних функцій, навіть параліч.

Знизити ризик інсульту можна, якщо контролювати фактори, що спричиняють хворобу. Щоб зберегти життя та його якість - знати її перші ознаки.

Ознаки, які свідчать про те, що мозок не отримує достатньої кількості кисню: оніміння або слабкість руки чи ноги, частіше з одного боку тіла; асиметрія обличчя, проблеми з вимовою, плутанина в словах, проблеми із зором; запаморочення, втрата рівноваги чи координації; можливий різкий головний біль без причин.

Якщо ви спостерігаєте наявність однієї чи кількох ознак із перелічених, які виникають раптово, одразу звертайтеся до лікаря або телефонуйте за номером 103.

Основними факторами ризику інсульту є:

- Вік. Інсульт зустрічається у всіх вікових групах, проте ризик захворювання збільшується у віці від 55 до 85 років.
- Стать. Чоловіки мають більший ризик інсульту в молодому та середньому віці, але більше жінок помирає від інсульту в старшому віці.
- Сімейна історія хвороби. Члени сім'ї можуть мати генетичну схильність до факторів ризику інсульту: діабету, гіпертонії тощо.
- Високий кров'яний тиск/гіпертонія. Гіпертонія призводить до збільшення ризику інсульту у віці до 80 років у 2-4 рази.
- Вживання тютюну. Куріння подвоює ризик ішемічного інсульту та збільшує ймовірність геморагічного інсульту в 4 рази.
- Хвороби серця. Ішемічна хвороба серця, дефекти клапанів, фібриляція передсердь та збільшення однієї з камер серця можуть призвести до утворення тромбів та їхньої міграції і, як результат, - до емболії судин мозку.
- Наявність транзиторних ішемічних атак.
- Діабет. Викликає деструктивні зміни в судинах організму, зокрема мозку.
- Підвищений рівень холестерину. Надлишок холестерину в крові відкладається на стінках судин у вигляді бляшок (атеросклероз), які з часом збільшуються, значно звужуючи просвіт судини і зменшують кровопостачання мозку.
- Фізична бездіяльність та ожиріння. Регулярна фізична активність достатньої інтенсивності стимулює кровообіг, збільшує м'язову силу та зменшує жир.

Наслідками пережитого інсульту в людини можуть бути:

- слабкість або параліч руки і ноги на одній стороні тіла;
- проблеми з мовленням, розумінням мови, читанням, письмом або рахуванням;
- звуження полів зору праворуч або ліворуч;
- проблеми з абстрактним мисленням;
- труднощі зі сприйняттям простору;
- імпульсивність у поведінці (нестриманість, дратівливість);
- некритичне ставлення до себе (переоцінювання власних можливостей);
- проблеми з короткочасною пам'яттю;
- порушення ковтання, рівноваги тощо.